

راهنمای کاربردی پیشگیری جرم از طریق طراحی محیطی

دکتر محسن کادری

سرشناسه	: کاملی، محسن، ۱۳۶۵ -
عنوان و نام پدیدآور	: راهنمای کاربردی پیشگیری جرم از طریق طراحی محیطی / محسن کاملی : [برای] معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه.
مشخصات نشر	: تهران: خرسندی، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۱۱۱ ص
شابک	: 978-622-224-005-9
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبا
موضوع	: پیشگیری از جرم در طراحی معماری
موضوع	: Crime prevention and architectural design
موضوع	: جرم و جنایت -- پیشگیری
موضوع	: Crime prevention
شناسه افزوده	: ایران. قوه قضائیه. معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم
رده‌بندی کتبی	: ۱۳۹۷ ۲۲۲/۷۷۴۳۱ HV
رده‌بندی دیویی	: ۳۶۴/۴۹
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۵۱۰۴۱



انتشارات خرسندی

خیابان انقلاب، خیابان فخر رازی، خیابان لبافی‌نژاد، روبرو به خیابان دانشگاه، پلاک ۱۷۴، واحد ۲
تلفن: ۵-۶۶۹۷۱۰۳۴ و ۵-۶۶۱۰۳۴۰۵

فروشگاه شماره ۱: میدان انقلاب، خ منیری جاوید (اردیبهشت) پلاک ۹۲ تلفن: ۶۶۹۵۰۷۵۹

فروشگاه شماره ۲: خ انقلاب، بین خ فخر رازی و خ دانشگاه، مجتمع پاساژ، پلاک ۱۲۱۸

تلفن: ۶۶۹۷۳۹۷۴ و ۶۶۹۷۴۶۷۵

پست الکترونیک: Khorsandy.pub@gmail.com

سایت اینترنتی: [www. Khorsandypub.com](http://www.Khorsandypub.com)

راهنمای کاربردی پیشگیری جرم از طریق طراحی محیطی

تألیف: دکتر محسن کاملی

ویرایش علمی: دکتر سیدباقر حسینی

چاپ اول: ۱۳۹۷ تیراژ: ۵۰۰ جلد قیمت: ۱۹۰,۰۰۰ ریال

ISBN: 978- 622 -224-005-9

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۲۴-۰۰۵-۹

۱۵	درباچه
۱۷	پیشگفتار
۱۹	مقدمه
۲۱	فصل اول - اصول و تئوری جرم از طریق طراحی محیطی
۲۵	تعیین قلمرو (قلم - کران)
۲۵	نظارت یا مراقبت
۲۶	نظارت بر سه گونه است
۲۶	۱- نظارت طبیعی و غیررسمی
۲۶	۲- نظارت رسمی یا سازمان یافته
۲۷	۳- نظارت مکانیکی
۲۷	کنترل دسترسی یا ورودی
۲۷	تعمیر و نگهداری از فضا
۲۸	سخت کردن آماج جرم
۲۹	فعالیت پشتیبانی
۲۹	رویکرد ارزیابی فضا از طریق "تعیین، تعریف و طراحی"
۳۰	۱. تعیین (تخصیص)
۳۰	۲. تعریف
۳۱	۳. طراحی
۳۳	فصل دوم - شیوه‌های طراحی و مدیریت آن
۳۶	خطوط دید
۳۶	۱. طراحی میدان دید
۳۷	۲. فضاهای مشکل ساز و قابل تامل
۳۷	۳. موانع خط دید
۳۸	نورپردازی
۳۸	۱. معیارهای حداقلی

۳۹	۲. مسیرهای بدون استفاده در زمان شب
۳۹	۳. درجه نورپردازی
۳۹	۴. طراحی برای استفاده در زمان شب
۳۹	۵. حفاظت از نورپردازی
۳۹	۶. مکان نورپردازی
۴۰	۷. مصالح ساختمانی
۴۰	۸. تعمیر و نگهداری
۴۰	مسیرهای پنهان یا جدا شده
۴۱	۱. میدان دید مسیرهای پنهان یا مجزا شده
۴۱	۲. موقعیت مسیرهای پنهان یا مجزا شده در نزدیکی نواحی جرم خیز
۴۲	۳. نظارت طبیعی
۴۲	۴. خطوط دید
۴۲	۵. نورپردازی
۴۲	۶. نظارت از طریق سخت افزار
۴۲	۷. دسترسی به کمک
۴۳	۸. علامت مسیر جایگزین
۴۳	مناطق جرم خیز و به دام افتادن
۴۴	۱. حذف مناطق جرم خیز و به دام افتادن
۴۴	۲. بسته شدن منطقه جرم خیز و به دام افتادن پس از ساعات تاریکی
۴۴	۳. میدان دید
۴۴	۴. راه فرار و کمک
۴۴	جداسازی
۴۵	۱. نظارت طبیعی مسیرهای جداسازی شده و فضاهای عمومی
۴۶	۲. راههای مشکل ساز
۴۶	۳. نظارت رسمی
۴۶	۴. افزایش فعالیتها
۴۶	زمین با کاربری ترکیبی
۴۷	۱. کاربری های ترکیبی سازگار
۴۷	۲. کاربردهای متعادل

۴۸	مولدهای فعالیت
۴۸	۱. کاربری های تکمیلی
۴۹	۲. تقویت مولدهای فعالیت
۴۹	۳. طراحی برای برنامه ریزی فعالیت های ترکیبی
۴۹	۴. فعالیت در سطح زمین
۴۹	مالکیت، نگهداری و مدیریت
۵۰	۱. تقویت محلی
۵۰	۲. استفاده از مصالح
۵۱	۳. اجرای تعمیر و نگهداری
۵۱	۴. گزارش تعمیر و نگهداری
۵۱	۵. اولویت تعمیر و نگهداری
۵۱	۶. مدیریت
۵۱	علائم و اطلاعات
۵۲	۱. طراحی نشانه
۵۲	۲. پیام
۵۳	۳. محل نشانه
۵۳	۴. تعمیر و نگهداری
۵۳	۵. نقشه ها
۵۳	۶. ساعات کار
۵۳	طراحی کلی
۵۴	۱. اهمیت کیفیت و زیبایی
۵۴	۲. وضوح در طراحی
۵۴	۳. اجتناب از فضاهای غیرقابل استفاده
۵۵	۴. استفاده در زمان شب
۵۵	۵. مصالح و مواد ساختمانی

۵۷	پیوست الف - راهنمای عوامل محیطی موثر بر وقوع جرم
۶۳	پیوست ب - چک لیست پیشگیری از جرم در طراحی

پیوست ج- نمونه‌هایی از تدابیر کاربردی پیشگیری جرم از طریق طراحی محیطی در فضاهای

گوناگون	۷۱
آپارتمان و فضاهای جمعی عمومی	۷۳
۱. خطوط دید و نقاط پنهان	۷۳
۲. بهینه‌سازی کاربری در سطح زمین	۷۴
۳. دسترسی به ویلاهای شخصی	۷۴
۴. علائم	۷۴
۵. نورپردازی	۷۴
۶. نظارت جمعی	۷۵
۷. پارکینگ	۷۵
۸. مدیریت فضای ساخته شده و امنیت	۷۵
۹. موقعیت مولدهای فعال	۷۵
۱۰. نظارت طبیعی	۷۵
زمین‌ها و فضاهای ساخته شده	۷۶
۱. الگوی خیابان	۷۶
۲. الگوی کاربری زمین	۷۷
۳. مقیاس	۷۷
۴. مدیریت و نگهداری	۷۷
۵. فضاهای باز	۷۷
۶. نشانه و اطلاعات	۷۷
۷. نظارت طبیعی و مولدهای فعالیت	۷۸
۸. تداوم و مالکیت صریح	۷۸
۹. نورپردازی خیابان و کوچه‌های فرعی	۷۸
محدوده مراکز تجاری / مراکز منطقه‌ای / مراکز شهری	۷۹
۱. نظارت طبیعی از طریق فعالیتهای شبانه مولد مرتبط با خیابان	۷۹
۲. استفاده ترکیبی و مسکونی	۷۹
۳. مولد فعالیت	۸۰
۴. محیط پیاده‌روی	۸۰
ادارات / خرده‌فروشی‌ها / هتلها	۸۰
۱. محل سرویس‌های بهداشتی	۸۱

۸۱	۲. خطوط دید
۸۱	۳. کاهش مناطق جرم خیز و به دام افتادن
۸۱	۴. گروه بندی کاربری ها
۸۲	۵. مناطق نشستن
۸۲	۶. نشانه
۸۲	۷. نورپردازی و نظارت در پارکینگ
۸۲	۸. نظارت رسمی
۸۳	۹. دسترسی به پشت بام
۸۳	موسسات آموزشی و ورزشی
۸۳	۱. موقعیت حیاط در مدرسه
۸۳	۲. بهینه سازی کاربری زمین
۸۴	۳. پیاده روها
۸۴	۴. خطوط دید و مناطق مستعد جرم
۸۴	۵. نشانه
۸۴	۶. سرویس های بهداشتی
۸۴	۷. نظارت رسمی
۸۵	فضاهای اقتصادی
۸۵	۱. خطوط دید
۸۵	۲. زمین با کاربری چندمنظوره - تشدید فعالیت و توسعه
۸۶	۳. نورپردازی
۸۶	۴. منظره
۸۶	۵. پارکینگ
۸۶	۶. محل سرویس های بهداشتی
۸۶	۷. نظارت و محافظت خانه
۸۹	پیوست د - نمونه هایی از تدابیر کاربردی پیشگیری جرم از طریق طراحی محیطی در فضاهای عمومی
۹۱	پارکینگ خودرو
۹۱	۱. خطوط دید و مناطق بالقوه جرم خیز
۹۲	۲. نورپردازی
۹۲	۳. نظارت طبیعی

۹۳	۴. مراقبت‌ها
۹۳	۵. بخشهای معین پارکینگ
۹۳	۶. نظارت رسمی
۹۴	۷. علائم و اطلاعات
۹۴	۸. پارکینگ دوچرخه و موتورسیکلت
۹۴	۹. وسائل کاهش ترافیک
۹۵	پارک‌ها/ فضاهای باز/ زمین‌های بازی
۹۵	۱. خطوط دید و نظارت طبیعی
۹۵	۲. مناسبات چشم‌نخیز
۹۶	۳. دست‌بندی و برنامه‌ریزی برای طیفی از فعالیت
۹۶	۴. موقعیت مولهای و ال
۹۷	۵. استفاده در رانندگی
۹۷	۶. علائم و اطلاعات
۹۷	۷. نورپردازی
۹۸	۸. نظارت رسمی
۹۸	۹. بهینه‌سازی و ارتباط
۹۸	۱۰. تعمیر و نگهداری
۹۹	کوچه‌های فرعی (پشت فضاهای اصلی)
۹۹	۱. نورپردازی
۹۹	۲. خودداری از به دام افتادن
۹۹	۳. دسترسی به کوچه‌های فرعی
۱۰۰	۴. تعمیر و نگهداری
۱۰۰	سرویس‌های بهداشتی عمومی
۱۰۰	۱. خطوط دید/ موقعیت
۱۰۰	۲. ورودی‌ها
۱۰۱	۳. تعمیر و نگهداری
۱۰۱	۴. علائم
۱۰۱	۵. نگهبان و کنترل‌کننده
۱۰۱	۶. قفل‌ها
۱۰۲	پیاده‌روها/ گردشگاه‌ها

۱۰۲	۱. خطوط دید و مناطق بالقوه جرم خیز
۱۰۲	۲. تعمیر، نگهداری و نظافت
۱۰۲	۳. نورپردازی
۱۰۳	۴. نظارت رسمی از طریق گشت‌زنی
۱۰۳	زیرگذر/ پل عابر پیاده سرپوشیده
۱۰۳	۱. اجتناب از فضاهای پنهان
۱۰۴	۲. علامت و اطلاعات
۱۰۴	۳. مولدهای فعالی
۱۰۴	۴. تعمیر، نگهداری و نظافت
۱۰۴	۵. مشاهده مسیر عابر پیاده با ترافیک پایین
۱۰۴	۶. نورپردازی
۱۰۵	۷. نظارت رسمی
۱۰۵	ایستگاه‌های اتوبوس تندرو و معمولی / ایستگاه‌های تاکسی
۱۰۵	۱. خطوط دید
۱۰۶	۲. اجتناب از فضاهای جرم خیز
۱۰۶	۳. علامت و اطلاعات
۱۰۶	۴. کاهش جداسازی
۱۰۶	۵. طراحی ایستگاه‌های اتوبوس و تاکسی
۱۰۶	۶. نورپردازی
۱۰۶	۷. تعمیر و نگهداری
۱۰۷	۸. نظارت رسمی
۱۰۷	۹. گشت‌زنی‌ها
۱۰۹	کتابنامه

دیباچه

«پیشگیری از جرم»، یک موضوع کاملاً علمی است و بر همین اساس باید برای شناسایی عوامل جرم و آسیب‌های ناشی از آن با صاحب‌نظران و کارشناسان این موضوع مشورت و همکاری شود».

مقام معظم رهبری

از آنجایی که براساس قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، وظیفه پیشگیری از وقوع جرم برعهده قوه قضائیه گذاشته شده است، معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه از سال ۱۳۸۸ فعالیت خود را آغاز نموده است و حقیقتاً همواره حامی پژوهشگرانی بوده است که با ارائه موضوعات کاربردی توانسته‌اند این معاونت را در جهت دستیابی به اهداف و انجام وظایف خود یاری رسانند. کتاب حاضر با حمایت «مرکز مطالعات اجتماعی و جرم‌شناسی» این معاونت تهیه و تدوین شده است. لذا، ضروری است از زحمات ریاست و کارشناسان محترم این مجموعه که سهم به سزایی در به ثمر نشستن این کتاب داشته‌اند، کمال سپاس و قدردانی به عمل آید.